

irannide vastu?

rika Otsa ehk antud juhul Modulstein feat. MariQ sügisel Station Narva

FOTO: JELIZAVETA GROSS

hendanud mitte midagi, olid nn zaum-keelsed. Krutšonõhh polnud OBERIU liige, aga nad suhtlesid omavahel ja futuristideks on peetud ka oberiulasi. Futuristidel oli vaja saavutada «võit päikese üle», nagu on pealkirjastatud Krutšonõhhi libreto ja Kazimir Malevitši lavakujundusega kuulus futuristlik ooper, ja selleks tavakeelest ei piisanud.

Žedeljov arvas, et ta visatakse selle peale koolist välja, aga pandi hoopis hea hinne. «Tegin selle teosega mingis mõttes nalja ja kasutasin seal enam-vähem kõiki atonaalse muusika klišeid.» Kuigi hiljem leidis ta, et ega teos päris naljategu olnudki ja selles realiseerus üksjagu ka seda, mis ta jaoks päriselt oluline oli.

«Ega mu jaoks atonaalsus pole iseenesest paha, aga selles peab mingisugune point olema, mingisugune filosoofia taga.» Ta toob hea näitena poola helilooja Krzysztof Penderecki «Itku Hiroshima ohvritele», kus atonaalsus on tema arust õigustatud. «See muusika ei saa olla mugav või ilus.»

Hooaja avafükk

Tüki «Liiga palju päikest» teksti autor on Esther Bol, varem tuntud kui Asja Vološina. Tunnustatud noor näitekirjanik ja dramaturg, kes lahkus sõja puhkedes Venemaalt ja elab praegu Pariisis. Lavastaja on Dmitri Petrenko, praegune teatri kunstiline juht.

Ideed hakkas ta Petrenkoga arutama siis, kui viimane käis

Vene Teatris külalislavastajaks. Tollane kunstiline juht suhtus sellesse pigem leigelt. Ajalool oli aga selle idee kasuks välja pakuda selline käik, et Petrenkost sai teatri kunstiline juht, tükk võeti käiku ning sellega avati praegune hooaeg.

«Mult ikka küsitakse, kuidas on see lavastus antitotalitaristlik,» räägib Žedeljov. «Ütlesin, et vaadake, meil on näitlejad, kes on Venemaalt lahkunud, dramaturg, kes ütleb, et ei lähe enam kunagi tagasi, isegi kui kõik peaks muutuma.»

Tõsi, kui miski üldse on antitotalitaristlik, siis on seda absurdikunst, millele miski pole püha (Harmsil kukuvad vanamutid akendest alla ja Puškin saab mõnitatud jne). Üks korralik endast ja pühadusest lugupidav võim ei saa sellist vigurdamist sallida. 20ndate Venemaal said kõikvõimalikud avangardistid tegutseda, sest aeg oli liigestest lahti, Stalini tulekuga aga lõpetati pull ära. Avangardistid pidid kas hakkama tegema sotsrealismi, pandi vanggi või tapeti. OBERIU liikmetel oli lühikest aega teatav võimalus lastekirjanduses, aga ka mitte kauaks.

Žedeljov räägib, et OBERIU teema tundub olevat praegu õhus, see kõnetab ja sel on põhjust kõnetada. Veebiplatvormil nimega Arsamaz olid hiljuti nii Harmsi kui OBERIU kohta *podcast*'id, Berliinis lavastatakse OBERIU-teemalist lavastust, Vilniuses Harmsi elulool põhinevat tükki. Huvitava faktina mainib ta ka, et nõukogude ajal põlu all olnud Harmsi esimene tõsisem kogumik anti välja Tartus, seda alles 1988. 1990ndate Venemaal oli Harms ja Co populaarne, aga Putini ajal on nad Žedeljovi sõnul jälle kalle alla lükatud.

Uued lood tulekul

Modulshteini muusikas on muidu leidunud ka arvestatavat džässielementi ja naturaalseid elemente. Seekord on naturaalseim element MariQ inimhääli (elementidest tegelikult na-

turaalseim), aga muidu on muusika täiselektroniline.

Ühe pillina kasutab Žedeljov ka instrumenti nimega *thereminvox*. See on kummastavaid kõlasid tekitav algeline süntesaator, millel on elektroonilise muusika arengus tähtis roll. 20ndatel Leon Theremini nimeline füüsik seda Venemaal arendama hakkas. «Miks elektrooniline muusika, on mult ka küsitud. Aga sel ajal kõik need uued avangardvormid õitsesid: kubism, futurism. Ka teatris ja muusikas. Selle loogiline tuletis on ka elektrooniline muusika. Nii et täiesti teemast lähtuv otsus.»

Enamik lugusid on plaadil venekeelsed, mõni ka ingliskeelne. «Mulle on isegi öeldud, et julge otsus teha praegu venekeelne plaat. Aga ma ei leia, et see julge on. Ega need putinistid ja sovinistid pole ju keele omanikud.»

Ingliskeelseid tekste proovis katsetati, mille peale lavastaja Petrenko ütles, et jätkemisse, see näitavat OBERIU rahvusvahelisust. Eestikeelsete lugude mõte on ka, aga laulja MariQ on natuke peljanud neid laulda, võimaliku aktsendi pärast. «Aga ma arvan, et võib-olla ongi aktsendiga huvitav,» ütleb Žedeljov.

Harmsi tõlkimise kohta on öeldud, et see on nagu sõelaga vett kanda. Žedeljov leiab, et ees neid tekste on erinevaid.

«Näiteks Oleinikov, ei tea küll, kuidas teda oleks tõlkida, tal on põhiliselt keelemängud, väga spetsiifilise rütmiga. Isegi matemaatilised. Tema luuletusi on lihtne laulda. Harmsil on väga palju ebaloogilist, lihtsalt numbrid näiteks. Vvedenskil on väga pikad tekstid, kuidas see laulu panna? «Mne žalko...» puhul me ei saa tervet teksti laulda, siis oleks üks lugu pool albumit. Igäihel omad probleemid, aga väga huvitav.»

Uued lood on tegemisel. Praegu on plaanis singel Nikolai Oleinikovi tekstiga «Tarakan». «Kui seda kodustuudios olen harjutanud, on mu seitsmeaastane poeg ikka öelnud, et nii hirmuäratav lugu,» naerab muusik.

sa poeetiline Alexei Gordin

FOTO: ANINA MARI LIVRAND

«Võimud ja vai- mud» – nukker, mõjuv, omamoodi iluski.

elud, kaotatud aeg. Nukker, mõjuv, omamoodi iluski. Ühest paljudest mahajäetud majadest leitud, peamiselt olmet kirjeldavas käitsi kirjutatud erakirjas, mis näituse tarbeks ära raamitud, on midagi kabakovlikku.

Meenutab maailmastaari Iija Kabakovi teost, mis koosneb pea-

miselt raamitud paberilehtedest, millel masinakirjas trükitud Kabakovi vana, kaheksakümnendatesse eluaastatesse jõudnud ema memuaarid, kirja pandud kümnetel lehekülgedel kunstnikust poja palvel. Elulugu ise aga tiirleb peamiselt kommunaalprobleemide, pidevalt vahetuvate eluaseme-

te, ühiskorterite ja töökohtadest antud pindade, kiuslike naabrite ja muude eluoluliste probleemide ümber. Lugesin läbi Kabakovi ema autobiograafia, lugesin läbi ka Gordini leitud ja näitusesaalis kunstiteoseks ühendatud Eesti külanaise kirja. Ühtviisi lum-mavad mõlemad.

Kuidagi ei taha «spoilerdada» seda, mis on eksponeeritud Hobusepea galerii keldrikorru-sel. Avamisele kogunenud publiku reaktsioonid olid kunstivideo kohta aga tavatult elavad: naer, üllatust väljendavad hüüatused. Valitses kerge ja omamoodi vabanenud meeleolu – ja igati oli näha, et video läheb publikule korda. Kunstisünnimusele kogunenud inimeste hulgas oli üsna palju noori, keda tavaliselt valges kuubis esitletava kunsti sihtgruppina ei näe. Need noored tundsid kergelt subkultuursed ja pigem venekeelsed. Ilmselgelt Alexei Gordini Eesti etableerunud kunstimaailmast väljapoole jääv sõpruskond. See lisas kunstnikule aga omakorda *street cred*'i.

Igal juhul märkimisväärne kunstisündmus; huvitav pööre noorema põlvkonna ühe väljapaistvama ja omanäolisema kunstniku loomingus. Aga hea näitus ka kogu seda eelnevat tausta teadmata.

Tallinn

Teated detailplaneeringutest Tallinnas

Tallinna Linnavalitsus otsustas 3. detsembri 2024 istungil korraldusega nr 1087 võtta vastu Põhja-Tallinnas asuva 10,25 ha suuruse maa-ala kohta koostatud Krulli tehase kvartali detailplaneering (edaspidi ka detailplaneering), K-Projekt Aktsiaseltsi töö nr 16005. Detailplaneering on koostatud eesmärgil moodustada tootmismaa sihtotstarbega Kopli tn 70, 70a, 70b, Volta tn 1b, 1c, 1d, 1e kinnistustest kokku 10 äri- ja elamumaa, 2 elamumaa, 5 ärimaa, 1 ühiskondlike ehitiste maa, 1 üldkasutatava maa, 3 transpordimaa ja üks tootmismaa sihtotstarbega krunt. Moodustatud kruntidele määrata ehitusõigused äri- ja eluhoonete ning lasteaia ehitamiseks ning muinsuskaitsealuste hoonete ümberehitamiseks ja laiendamiseks. Lisaks on detailplaneeringus antud heakorrrastuse, haljastuse, juurdepääsuteede, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendus.

Detailplaneeringuga saab tutvuda Tallinna planeeringute registris: <https://tpr.tallinn.ee/DetailPlanning/Details/DP040380>.

Tallinna Linnavalitsus otsustas 10. detsembri 2024 istungil:

1. korraldusega nr 1112 lõpetada Kakumäe rannaala detailplaneeringu menetlus Haabersti linnaosas.

1.1 Tunnistada kehtetuks Tallinna Linnavalitsuse 6. novembri 2013 korraldus nr 1540-k «Kakumäe rannaala detailplaneeringu koostamise algatamine Haabersti linnaosas».

Detailplaneeringuga saab tutvuda Tallinna planeeringute registris: <https://tpr.tallinn.ee/DetailPlanning/Details/DP038270>.

2. korraldusega nr 1113 kehtestada Kesklinna linnaosas asuva 6,99 ha suuruse maa-ala kohta koostatud Filtri tee 10 kinnistu, Filtri tee 12 kinnistu ja Filtri tee 12a kinnistu detailplaneering (edaspidi detailplaneering), Skepast&Puhkim OÜ töö nr 2016-0067. Detailplaneering on koostatud eesmärgil muuta planeeritud maa-alal asuvate kinnistute piire ning määrata ehitusõigus kuni 3-korruseliste hoonete ehitamiseks või olemasolevate hoonete rekonstrueerimiseks ja/või laiendamiseks ning kruntide kasutamise tingimused.

Detailplaneeringuga saab tutvuda Tallinna planeeringute registris: <https://tpr.tallinn.ee/DetailPlanning/Details/DP040590>.

3. korraldusega nr 1114 kehtestada Nõmme linnaosas asuva 0,55 ha suuruse maa-ala kohta koostatud Pärnu mnt 540a kinnistu detailplaneering (edaspidi ka detailplaneering), Optimal Projekt OÜ töö nr 318. Detailplaneering on koostatud eesmärgil muuta senine tootmismaa sihtotstarbega Pärnu mnt 540a kinnistu maakasutuse sihtotstarve elamumaaks ning kavandada kinnistule kaks kuni kolme maapealse ja ühe maa-aluse korrusega korterelamut. Lisaks on detailplaneeringus antud heakorrrastuse, haljastuse, juurdepääsuteede, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendus.

Detailplaneeringuga saab tutvuda Tallinna planeeringute registris: <https://tpr.tallinn.ee/DetailPlanning/Details/DP043460>.

Tallinna Linnavolikogu otsustas 28. novembri 2024 istungil:

1. otsusega nr 165 tunnistada Tallinna Linnavolikogu 18. juuni 1998 otsuse nr 82 «Detailplaneeringute kehtestamine Kesklinna, Haabersti ja Kristiine linnaosas» punktiga 2 kehtestatud Pikaliiva-Keskküla detailplaneering Keskküla tn 50 kinnistu osas kehtetuks.

Detailplaneeringuga saab tutvuda Tallinna planeeringute registris: <https://tpr.tallinn.ee/DetailPlanning/Details/DP001620>.

2. otsusega nr 166 kehtestada Haabersti linnaosas asuva 4,50 ha suuruse maa-ala kohta koostatud Paldiski mnt 229 kinnistu ja lähiala detailplaneering, Paasik OÜ töö nr 01/14. Detailplaneering on koostatud eesmärgil moodustada Haabersti linnaosas asuvate Paldiski mnt 229, Paldiski mnt 229a, Paldiski mnt 229b kinnistute ja reformimata riigimaa maaüksuste piiride muutmise teel kaks vähemalt 70% elamumaa ja kuni 30% ärimaa, üks äri- ja/või elamumaa, kolm ärimaa, kaks uut transpordimaa ning üks sotsiaalmaa alaliigi üldkasutatava maa sihtotstarbega krunt ning määrata moodustatavatele elamu- ja ärimaa kruntidele ehitusõigus.

2.1 Paldiski mnt 229 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu kehtestamisel muutub Tallinna Linnavalitsuse 25. novembri 2009 korraldusega nr 1933-k kehtestatud Paldiski mnt, Järveotsa tee ja raudtee vahelise ala detailplaneering käesolevas detailplaneeringus planeeritud maa-ala osas kehtetuks.

2.2 Detailplaneeringuga muudetakse Tallinna Linnavolikogu 20. aprilli 2017 otsusega nr 40 kehtestatud Haabersti linnaosa üldplaneeringut, kuna planeeringuga vähendatakse looduskaitsealusest tulenevat Järveotsa oja ehituskeeluvööndit.

Detailplaneeringuga saab tutvuda Tallinna planeeringute registris: <https://tpr.tallinn.ee/DetailPlanning/Details/DP040080>.

tallinn.ee